

Gazet'a esse regulatu de 2 ori, si
Fóica un'a data pe septemana, ad.
Mercurea si Sambet'a.

Pretuluu loru este pe 1 anu 10 f.,
pe diumetate anu 5 f. austr. inla-
intrulu monarchiei.

GAZETA

Pentru tieri straine 7 f. 50 cr. pe 1
sem., si 15 fr. pe unu anu. Se pre-
numera la tóte postele c. r., cum
si la toti cunoscutii nostri DD.
correspondenti. Pentru serie „petit“
se ceru 8 cr. val. austr.

TRANSILVANIEI.

Diet'a Transilvaniei.

Patri'a nóstra se pregatesce la o viétia constitutionala carea, pri-
vita din punctu-de-vedere cu totulu practicu, pentru noi va fi cu
totulu noua. Ardealulu avuse unu felu de viétia constitutionala. Pen-
trucá se aflamu mai pe siguru ceea ce ne astépta, trebuie se supu-
nemu la unu felu de analiza ceea ce amu avutu. Analis'a nu se póte
face, fara cá se ne fipsamu mai auteiu unu principiu si o sistema.
Noi presupunemu ca DDni cititori ai nostrii au o preiubire pentru
principiulu si sistem'a reprezentativa, unde adica tóte clasele locuito-
rilor adunate la cate unu locu isi alegu pe reprezentantii, adica pe
deputatii loru insarcinati si indatorati a le apará drepturile si intere-
sele loru, cum si a luá parte la potestatea legislativa. Supunemu ea-
rasi ca sistem'a reprezentativa asia cum o au mai multe staturi mo-
derne, de si nu din practica, din teoria insa e cunoscuta la toti.

Premitendu acestea ne luamu voia a trece indata la organizatiu-
nea dietei transilvane, asia cum se aflase aceea pana la a. 1848; eara
pentru cá se o si cunóscemu cum amu dice dintr'o aruncatura de
ochiu, dati se o si desfacemu indata in elementele sale, din care ace-
easi erá inchegata. Deci spre a castigá timpu si a nu fi constrinsi se
cautam multu prin archive si prin protocoalele dietei dupa mai multe
modele, se reproducemu aici dupa Bedeus de exemplu portretulu die-
tei din a. 1841/2 scosu de acelasi totu din protocolulu ei.

Diet'a nicei Transilvanii constá din 310 membrii.

Aceiasi se despartia dupa relegi, natiuni, clase, caste séu staturi
si titule in urmatóarele categorii:

I. Dupa relegi:	Catolici . . .	141
	Reformati . . .	119
	Evangelici . . .	34
	Unitariani . . .	14
	Sum'a . . .	310
II. Dupa natiuni:	Unguri . . .	161
	Secui . . .	114
	Sasi . . .	35
	Sum'a . . .	310
III. Dupa staturi séu caste	Nobili (aristocrati)	245
	Burgari (cetatiani)	65
	Sum'a . . .	310
IV. Dupa titule si ranguri séu nascere	Cá oficiali . . .	62
	Cá oameni frun- tasi, adeca re- galisti . . .	152
	Deputati alesi	96
	Sum'a . . .	310
V. Dupa cum sunt chiamati séu alesi	Chiamati de Dom- nitoru . . .	198
	Alesi . . .	96
	Chiamati si totu- odata alesi . . .	16
	Sum'a . . .	310

S'a mai vediutu ori auditu vreodata pe tóta fati'a pamentului unu
quodlibet cá acest'a de reprezentatiune, o disproportiune atatu de fa-
bulósa privita din tóte puncturile de vedere!

Doce sute mii rom. catolici (pentruca noi nu potemu se intelege-
gemu aici si pe uniti) au 141 reprezentanti; 300 de mii calvini 119;
eara 175 mii luterani 34, si 50 mii ariani 14. Unitii 1 di unulu; ne-
unitii 0!

240 mii unguri au 161; 300 mii secui 114; 175 mii sasi
35. Romanii 1!

Nobili — nu scimu cati — au 245 reprezentanti, burgarii, adeca
tóte cetatile si orasiere numai 65. Eara nobilii romani, carii facu
mai bine de jumetate din totalulu nobililoru, erá de ajunsu cá se
proptésca paretii caseloru pretoriale pe la comitate; eara exceptiune
facea numai o dutina din ei, trecuti la alte legi

Amploiatii 62; regalisti 152; adeca 214 partit'a guberniului sciuta
din capulu locului si numai 96 deputati alesi reprezentanti, ai cui?
Ddiu fi mai scia; ai nobililoru o parte mare, ai burgariloru un'a mai
mica, ai poporului tieranu — nici unuculu.

Minunatu modelu alu unei diete, despre care timpulu si seculii
adeverira, ca ori catu s'aru fi adunatu si ori cate desbateri lungi si
late ar' fi incinsu in cate 40—50 de ani, totu nu facea séu déca voiti
asia, nu potea ori nu vrea se face nimicu pentru binele publicu, asia
nimicu, nici chiaru unu drumu de tiéra, nici o codificatiune de legi de
dómne-ajuta; — o corporatiune incurcata si incrustata de ideile secu-
liloru midilocii, necapace pentru celu mai puçinu progresu.

Déca repositulu Nicolae Imperatulu Rusiei ar' fi sciutu ca mai
esista in Europ'a o camera legislativa cum erá a nóstra, ar' fi facutu
cu dens'a exceptiune candu (la a. 1839) a disu catra marchisulu Cus-
tine, ca mai gal'a este se se retraga bátenduse pana in Siberi'a, de-
catu se se védia constrinsu a guberná cu o camera constitutionala, pe
careia Maiest. Sa o socot'a numai cá unu ballast (saci impluti cu na-
sipu), care se arunca pe fundulu corabililoru; pentru ca in adeveru
camer'a nóstra, de si compusa dintr'unu numeru de membrii, care ar'
fi de ajunsu pentru unu statu de 10 milióne, avea cea blanda calita-
te, cá se nu póta stá prea multu in drumulu gubernului, si nici se'lu
póta impinge inainte candu acest'a nu avea placere se mérga din bu-
na voi'a sa. Ba ce e dreptu, diet'a nóstra mai avea inca si' cea cali-
tate de recomandat, ca ea erá numai un'a, eara nu doue, pentru ca
vedi Dta, órb'a ursita voise, cá regalistii nostrii, carii altmintrea mai
ca ar' fi potutu figuré si ei cá nisce mici lordi de Angli'a, séu cá
magnati de Ungari'a, ori cá Herrenhaus de Prusi'a, se se amestece la
unu locu cu deputatii si cu toti membrii gubernului si ai curtii apela-
tive (tabl'a craiésca); ca-ce de se si mai despartia in alta camera,
apoi tienete, poteai se mai astepti inca si dupa atatea rezultate cate
au datu dietele din 1743 si 1791 *).

Repositulu Bedeus, carui nimini nu'i va denegá competinti'a de
judicatoru dreptu in acésta cestiune importanta, in carea se condam-
ná si elu pe sine, candu condamnă organizatiunea dietei, o dice cu-
ratu, ca elu nu afla nici unu principiu rationabilu si dreptu, dupa care
fusesse aceeasi compusa. Inse cine se si póta aflá vreunu principiu
sanatosu in trens'a! Ori inoatrau te intorei, nu dai cu ochii de altu
ceva, decatu numai preste o nesciinti'a, neconstantia, neregularitate
fara exemplu.

Dupa desfacerea totala a Transilvaniei de Ungari'a (1540) se de-
cretase cu adeveratu, ca tóte trei natiunile — adica pe atunci nobilii,
secuii si sasi — se se consulte si se delibere la unu locu (pari con-
silio et consensu); ci dupa cativa ani, adica cam dupa ce nobilii cu
secuii se luara la certe si batai, eara sasi tragea mereu catra Vien'a
si nobilimea catra terei, dela carii asteptau domni, avutii si tronuri,
pentrucá se se póta apasá mai cu inlesnire unii pe altii, legiuira asia,
ca déca doue natiuni se voru uni pentru vreunu scopu, in acestu casu

*) Barbatii de statu din dilele nóstre amici ai constitutionalismu-
lui curatu si moderatu, afla ca sistem'a de o singura camera ar' fi ne-
asemanatu mai priitore fericirii staturiloru, de catu sistem'a de doue
camere, prin care legislatiunea si afacerile publice dau preste pedece
si traganaturi multe si grele.

a treia se fia datore a se supune. Acum deca natiunea a treia se simtia asuprita, ei nu'i remanea altuceva, decatu seu orba supunere, seu calea de a se face tradatore, adios de a cere ajutoriu dela vroo potere din afara. Istoria ne a consemnatu apoi unu numeru triatu de alergaturi de ale agentiloru trimisi de eatra outare natiuni regnicolare pe la Constantinople, Vien'a, Bucuresci, Suceav'a, Cracavi'a si pana la Parisu.

In acele timpuri prea pučinu era se'ti pase, care natiune, cati reprezentanti ar' fi avutu in camer'a legislativa, pentruca domnia votum curiatum, votulu dupa nationalitati, eara nu dupa capete.

In cele din urma prin articolulu 11 din a. 1791 punctu II. et III. s'a decretatu, ca decisiunile seu hotaririle dietei se se facea dupa majoritatea voturilor individuale, eara nu mai multa dupa a nationalitatiloru. De aici urma firesce pe calea cea mai dreapta, ca de es. partit'a ce avea in camera majoritatea de coregionarii sei, putea culca in totu timpul la pamentu pe cei de alta confesiune. Intocma trebuia se se intemple unei natiuni fačia cu alt'a mai numeroasa, cum si burgariloru fačia cu boierimea. Cale larga deschisa la asuprelu de tota plas'a.

Deca totusi in 70 ani din urma drepturile altoru caste, natiuni si confesiuni nu s'au potutu apasa si scurta dupa placu, caus'a o aflamu mai vertosu in patru impregiurari, care sunt: a) in dreptulu minoritatii de a si pune la protocolu opiniunea separata; b) in juramentulu ununii, care lega pe toti trei ca se si apere privilegiete unii pentru altii; c) cu acesta in legaminte in temerea ca nu cumva romanii se se folosésca de neunirea lor si se apuce si ei la midilocu; d) in dreptulu supremu alu Domnitorului de a sanctiona o lege si a i atribui valoarea ceruta, pentruca se poata ajunge a fi lege obligatore, fara care in adeveru adesea era se fia vai de locu. —

Strainulu carele nu s'a ocupatu cu istoria patriei nostre si cu dezvoltamentulu ei constitutionalu, va fi aplecatu a crede, ca anomaliele, abnormitatile, nedreptatile invescute si concrecute in acesta constitutiune s'au viritu cu incetulu prin maestriile guberniiloru, pentruca ele se se puna in stare de a pescei mai usioru in turbure. Tocma din contra, este si acest'a un'a din asia numitele minuni istorice, cumca in compunerea si organizatiunea dietei transilvane affi cele mai puține urme de intriga din partea guberniului. Poporale inesele isi plasmuira asemenea intocmeli, eara guberniulu avu numai a se folosi de acelea. Singur'a schimbare esentiala si afundu taletore ce s'a facutu prin o puterosa si necurmata injuriinta a guberniului este, ca elu dela an. 1691 relega romano-catolica, carea pana atunci devenise tocma asia de bajocorita si persecutata ca si cea gr. resaritena a romaniloru, nu numai o a desrobitu de sub jugulu protestantismului, o a scutitu si ajutatu cu midiloce materiale, ci in cele din urma — de facto — a pus'o in fruntea tuturoru, ne mai pasandu'i nimicu de protestele acatoliciloru; eara pe relega gr. resaritena — cu a carei ajutoriu se putea ridica mai bine cea catolica — inca o a impinsu cevasi inainte, pe catu adica ia datu man'a, fara ca se plesnésca tocma deadreptulu in fačia Aprobatele si Compilatele, seu pe catu ia placutu; eara acesteia in dieta nu ia facutu locu, de catu abia sub Mari'a Teresia, si atunci inca numai cu mare nevoia si dupa sacrificii mari ale romaniloru uniti a impinsu in leuntruulu corpului legislativu pe episcopulu lor, inasa numai in calitate de magnatu si regalistu, eara nu ca pe unu reprezentantu alu natiunii romanesci.

E preste putintia a desfasura intr'unu modu pragmaticu tote miseriele constitutiunii transilvane pe cateva colone ale unui jurnal; ci scopulu nostru inca nu poate merge asia departe: dorint'a noastra este numai ca se damu materia de mediatu si de cercetare mai departe acoloru barbatu romanu, carii in timpul de fačia au voia si interesu de a se ocupa in adinsu cu caus'a si cu sortea patriei si a natiunii, in urma a pune man'a pe cugetu si a se iutrebá pe sinesi: deca dreptulu istoricu mai poate ave pentru Transilvania insemnatatea pe carea voru se'io dea unii si altii intru iutieleru loru. —

Pare ca vediu cum la citirea acestoru linie unii voru fi strigandu: Eata arm'a agera in contra coloru carii nu voru unionea cu Ungari'a; eata ca si voi sunteti constrinsi a recunosce absolut'a necesitate a unionei.

Nu, din acestu singuru temelu niciodata nu te poti convinge despre necesitatea ununii, ci la aceeasi se ceru cu totulu alte rationaminte. Din cauza ca in famili'a unui burgaru simplu ardelenu este multa neunire, certa, dusmania, ticalosia, nici decum nu poate urma, ca in palatulu unui principe seu altu maguatu ar' merge lucrurile mai bine. Intocma este si cu diet'a micei Transilvanii si cu cea mare a Ungariei. Nu este loculu aici a desface si pe diet'a Ungariei in elementele sale, pentru ca se recunoscomu in vederatu, ca cu aceeasi, compusa asia precum este densa, inca nu se poate asecura nici libertatea nici fericirea locuitoriloru tiei. De 160 de ani ce a facutu si diet'a Ungariei? Au asigurat privilegiete aristocratiloru fačia cu corón'a si cu poporulu, altu nimicu. Cu sistem'a de doue camere,

cu dreptulu ne mai auditu de a fi toti magnatii membrii ai casei de susu, cu unu ballast forte greu de hatitu dupa sine, cum este Croatia si Slavonia, cu cinci nationalitati, dintre care patru pururea mururatore, in aceeasi camer'a, cu drepturile suveranului impartite intre elu si Palatinu, — se poate ore, ca unu asemenea corpu legislativu se mérga inainte?!

Niciodata. Elu inasa a mersu la 1848? Nu a mersu de locu, ci elu numai a fostu trasu si impinsu de furorea revolutiunei, eara in timpuri normale ar fi mersu ca si mai nainte, ca melculu, ca brosc'a tiestosa.

Cu totulu alta constituiune, dupa alte principii si in alta sistema. Zernesci, in 21. Februaru 1861.

G. B. —

Monarchia Austriaca.

TRANSLIVANIA.

Брашовъ, 28. Февр. п. Алаатъері о иарте маре репрезентационоръ дин комътеле ромънешті локале авъръ опоре де а кортеи пе Домниаса Д. Іоанъ Пиношъ, ноъ нхмітълъ компе съпремъ алъ комитатълъ Зарандъ, кареле дн тречереа оа дела постълъ де ч. р. преторъ дин Чикъ, знде функционасе в ані, пе аічі, петрѣ рестаурареа озпътъдіи фъ сімітѣ а петрече кътова зиле ла ноі. Г. Б. зпълъ дин деп. репрезентационоръ адресъ кътрѣ Дп. коміте зртъторълъ къвжптъ:

Іастрісіме Дле коміте съпремъ!

Локиторіи ромъні дин лібера ші реція четате а Брашовълъ атълндъ пе каналълъ пълісітъдіи, къткъ Маіестатеа Са ч. р. ап. а біневоітѣ а денъмі ші пълъ акъмъ къдіва кані де комітате дин оінълъ націоніи поаотре, авъндъ тотъодатъ порочіреа де а поте кортеи пе Іастрітатеа Вострѣ, ка денъмітѣ коміте съпремъ алъ комитатълъ Зарандъ аічі ла ноі, шіаф дінътѣ де о даторінца націоналъ а вені прін репрезентациі лоръ ші а въ гратъла Іастрітъдіи Востре атълъ петрѣ къ Маіеот. Са афлъ дн Іа. В. пе зпълъ дин ачел ромъні трансілвані, кътрѣ каріи Съверанълъ ка ші попорълъ аре ші поте се аівъ днкредере деплівъ, кътѣ ші тотъодатъ, къ аці авътѣ къраціалъ де а пріімі стрълъчітълъ, дпоз ші тотъодатъ грехълъ постѣ ші рангъ де коміте съпр. оефъ префектѣ алъ зпві дінътѣ.

Іастрісіме коміте! Біне-воіді а пе іерта еспресіонеа дін зртъ. Ромъніи трансілвані каріи овсервъ къ серіосітате декъререа евенімітелоръ де фацъ, снт де ачел опініоне, къткъ а пріімі дн зилеле ностре зпъ постѣ маі дналтѣ дн отатѣ, маі въртосѣ петрѣ вървациі ромъні днсепмъ а'ші девота ші сакріфіка тотъ одіхна ші поте кіарѣ ферічіреа са тімпъралъ нъмаі петрѣ біневоі ші просперітатеа пълікъ.

Ноі каріи нічі одатъ нъ амѣ окъпатѣ постърі пъліче, тотъші прін десълъ контактѣ дін віеца практикъ амѣ ажънсѣ акоіо, ка съ рекъноштемѣ грехтатеа пвсечъпні зпві офіціалъ пълікъ, дн кътѣ дн токѣ де а'лѣ преа ферічі, маі въртосѣ іамѣ компътімітѣ. — Не віне а креде, къ інтеліцінца попорълъ постъръ аре о ідез десълъ де кіарѣ дпкъ ші деспре пвсечіонеа зпві коміте окъпремъ*).

Комітеле съпремъ сѣфъ префектълъ зпві комітатѣ Домніоръ, есте ачел парте а потестъдіи пъліче, ачел копчій тіпънатъ днпре овверанъ ші попоръ, прін каре ачествіа і се днлеснеште апропіереа де тронъ ка де скътъріцінеа дрептъдіи пе ачестѣ пъмтптъ; комітеле съпремъ есте ачелъ каналъ, прін кареле попорълъ днші поте днапта дорінцеле, дъреріе ші рзгъшінділе сале къ атълъ маі въртосѣ, къ зпѣ коміте окъпремъ стѣ тотъдеазна маі пресъсѣ де оріче партіте ші інтересе сіністре. Фрзмосъ ші сълмітѣ кътаре! Тотъші декъ вомѣ лза дн консідераціоне къмпітеле валърі де каре есте сълъчматъ патріа нострѣ дн ачесте зиле де черкаре, апоі требзе се шъртърісімітѣ, къ ачелаші пвсечіоне тотъодатъ есте ші фортре греа. — Декъ нъ те дншелъ, тімпъріле ностре сѣмълъ дн маі мълте прівіпце къ тімпъріле дінтре аніі 1598—1601. Ші аічі каре ромънълъ се нъ се днфіоре де къмпліта сѣрте а капчеларіалъ Стефанъ Іожіка, а ачелші върватѣ, кареле нъмаі петрѣ ка ромънълъ ші трансілванълъ а дорітѣ се днпаче пе маі мълте партіте, а тревзітѣ (1598) се казъ сакріфікатѣ днпрезпъ къ маі мълці копнаціоналі аі сеі.

Къ тоте ачестеа Іастрісіме Дѣмне, офіціалоръ де рангъ дналтѣ, каріи есѣ ші ворѣ маі еші дінтре ромъні, ле ремъпѣ

*) Acestu rangu nu e nou, si nu este nici originalu ungaro-transilvanu, ci elu este sinonimu cu proconsulatulul si in parte cu proprietatulul anticei Rome, mai vertosu precum isi avea acelasi atributiunile sale sub Imperatori. Traianu l'a transplantatu mai anteu in tierile acestea. Neumerat'a multime de inscriptiuni latino-romane marturisesc acesta. Celelalte popora l'au imitatat si decopiatu ca si multe altele dela romanii.

дъвъ Дъмнезоѣ, дикъ ші алте дозе зъцире тарі: извіреа де дре-
пате а Свѣранълаі ачестеі цері маі пре сасѣ де тоте, апоі со-
лидарітатеа (ціпереа ла злѣ локѣ) а пацізіні ностре маі тара ші
маі дъзврітъ де кѣтъ днаіате къ 200 ші къ 260 ані.

Не плаче а креде, къ Іастрітатеа В. днтре ачестеа дм-
прецізрарі веці еі дн старе де а делътра къ свѣчесѣ ферічігѣ
оріче педече ві о'ар рестърна дн дръмълѣ Двострѣ. Кредемѣ
еаръші, къ локзіторіі Зарандълаі, маі тоці ромъні, ажънсі ла кон-
штіпца націоналѣ ші політѣкѣ ворѣ шті апретіа дн тогѣ прівінда
пъседізнеа Іа. Востре ші дн локѣ се аштепте тотълѣ нѣмаі дела
Іа. В., дн контрѣ се ворѣ шті фолосі де дрепъзіре ахтопоміеі
мъніціпале, дші ворѣ адеце офіціалі де днкредереа лорѣ, еарѣ
конкзрвълѣ ші ажъторівлѣ комітелѣ лорѣ длѣ ворѣ чере нѣмаі
днтре термініі легалітѣціі ші аі посівалітѣціі.

Д. Дзеѣ се ве порте дн паче Іастр. Д. ка се ажънеці дн
депалітъ мълъцміре дн міжлокълѣ попорълѣ къ а кърві кондъчере
в'а днсърчінатѣ авъгъстълѣ Свѣранѣ.

Іастрітатеа Са Домнълѣ коміте сѣпретѣ алѣ Зарандълаі се
трѣіескѣ! —

— Дн. коміте сѣпретѣ а респъноѣ къ възнеца че'лѣ ка-
ракерѣзѣ атѣгѣ де фаворавілѣ, кам дн зртѣторіі термініі:

Домнілорѣ! Ачѣста е чеа дн тѣз прііміре ші днтімпа-
ре опоріфікѣ че мі се фаче де кѣтрѣ конпаціоналіі ші конпа-
тріоціі меі дн каітатеа ші дн постълѣ ла каре Маіестатеа Са
ч. р. с'а дндзратѣ а те депъмі; сімъзірле фрѣцешті, къ каре те
днтемпнарѣціі, дші факѣ възкріѣ атѣгѣ маі таре, къ кѣтъ аче-
стеа вілѣ дела ачеа комънѣ ромъноскѣ, дн сімълѣ кѣреіа дн
кѣрѣ де маі мълці ані с'аѣ респъндітѣ лъмінеде кълъгреі ші але
інстітѣцізініі ностре націонале політѣче, дела комъна че а датѣ
атѣтеа есемпле ші де кредіндѣ кѣтрѣ Домнілорѣ ші де солида-
рїтате націоналѣ.

Дечі ве мълъцмескѣ Домнілорѣ къ тоте кълъгра інімеі меде
пентрѣ онѣреа че мі аціі фѣкѣгѣ; те фолосескѣ тотѣодатѣ де
окасізнеа де а ве асігъра, къ де ші еѣ дші кѣноскѣ фѣрте віне
грѣзѣзіле пѣсѣчініі ла каре м'а кѣматѣ Маіестатеа Са, тотъші
озят преа детермінатѣ ка дн оріче днтрецізрарѣ се пѣзескѣ ші
се апѣрѣ алѣтзреа къ кредінда кѣтрѣ Маіестатеа Са ч. р. апост.
тотѣодатѣ ші інтереселе ші дрептеле дорінде але пацізініі ностре
къ атѣгѣ маі възросѣ, къ еѣ нѣ ведѣ нічі о змѣрѣ де контра-
зічере днтре ачестеа дозе даторінде а ле злѣ офіціалѣ де
статѣ. —

Сънеці Домнілорѣ компліментеле ші мълъцміта меа ші
челорѣлаціі метъріі аі комънелорѣ локале ромънешті дн Бра-
шовѣ. —

Брашовѣ, 28. Фѣбр. (Дн казса ізрштілорѣ) Сѣптемѣ
провокаціі а пѣвліка зртѣтореле:

„Преа опоратѣ комітетѣ!

Дн ресѣлтатѣлѣ преа стішатеі скрісорі дн 2. Фѣврѣа. ап. к.
аветѣ онѣре а ве комъніка, кѣткъ дн челеа треі ажъторіе че
фѣсерѣмѣ дн старе а ле офері теперілорѣ поштрі жѣрісті, злѣлѣ
с'а оферітѣ Д. Теодорѣ Манѣ рѣрісті дн Пѣста, еар' челеалте
дозе DD. Маркѣ Четъпанѣ ші Авъгъстѣ Мънтеанѣ жѣрісті дн
Сівілтѣ.

Алѣтзратѣ пе лъцмѣ онѣре а тріміте ші компетенцеле DD.
конкзрвенціі къ ачечеа рѣгаре, ка он. комітетѣ се віневоіескѣ а ле
днтълъза адресацілорѣ, апоі тотѣодатѣ лѣтїрѣмѣ ші сѣма де 60
фр. в. а. пе лънгѣ ачечеа амікавілѣ рѣгаре, къ ачечеа дн термініі
амеозраціі се аі сѣ днтълъзсѣ DD. компетінціі пе лънгѣ квїетаре.
Рестълѣ ва зрта.

Амѣ дорі ка нѣмерълѣ оферіторілорѣ се крѣскѣ кѣтъ де таре,
ші се пѣтемѣ еі дн старе а фаче пентрѣ веніторіѣ ачечеа че дн
трекѣгѣ нѣ амѣ фѣкѣгѣ.

Тотѣодатѣ обсерѣмѣ, кѣткъ Іастр. Са Домнълѣ елісконѣ
Іоане Алексі а оферітѣ пентрѣ 1 тімърѣ жѣрісті дн Пѣста 50
фр. ші пентрѣ 1 тімърѣ стѣдінте де аічі еаръші 50 фїор., къ то-
тѣлѣ 100 фр. в. а., пентрѣ кареа фапѣ і се адѣче пѣвлікѣ мълъ-
цміре.

Батѣрѣ дѣкѣ асфѣліѣ де фапте амѣ пѣтеа маі адеце дн-
рецістра.

Де алтмінтреа рекомъндаціі амікавілелорѣ сімъдешнте, амѣ
ретасѣ аі опоратълѣ комітетѣ. Кълъжѣ, 20. Фѣбр. 1861. Сѣв-
скріші стімѣторіі кѣноскѣціі. —

Кълъжѣ, 23. Фѣврѣаріа. Аштепъзіре челе днкордате дъпѣ
сѣкчесълѣ конфѣрінделорѣ де Алѣа-Жъліа кълъшнарѣ аічі о інте-
ціре таре де а рѣдіка драпелеле націонале магіаре пе клѣдірі;
чеаа че се ші фѣкѣ дндатѣ че се аззі къ о мажорїтате де 27
іншї отѣ пе лънгѣ ледеа електоралѣ дн 1848 фѣрѣ нічі о скім-
баре; нѣ штіѣ днсѣ кѣт стаѣ проспектеле, къ ла контрѣманда-
реа — цепер. дндатѣ се лкарѣ жосѣ флѣтзреле, кіарѣ ші дела
колецівлѣ, реформѣцілорѣ, знде маі стетесерѣ пѣлѣ че фѣрѣ про-
вокаціі де маціотратѣ ші К. . сѣ ле іее жосѣ, днкъ сѣзрарѣ. Нѣ

аді креде кѣндѣ ашї зіче, къ чѣрта дн конфѣрінделе профѣсорі-
лорѣ про ші контра а децелератѣ дн пѣлѣмїте сѣѣ маі пе повї-
ліше зісѣ, дн регалїсарѣ къ пѣлѣмї, де ачеа нічі къ ворѣескѣ де
о рѣшіне ка ачѣста, чї въ днтреѣлѣ нѣмаі: Н'аді фѣлатѣ кѣмѣа
дн картеа днцеленѣціі ші а чївілісацізінеі, къ зічѣорѣлѣ нѣмаі
пѣлѣ одатѣ тѣрѣе ла рїѣ, еар' дѣкѣ дѣ де вр'о пеатрѣ се пре-
фаче дн хѣрѣзрі? Дар, ромъніі поштрі сѣнт тоці бравї, кіарѣ
ші чеї че медѣ кам пе 2 сказне днкъ'ші кам вілѣ дн орї. Апоі
маі прѣспѣтѣ се штімѣ, къ дн Вїзокна венї о депътацізне ла
гр. гѣв. Міко злѣ магіарѣ шї злѣ романѣ злѣ дн костѣмеле сале
націоналі шї фѣрѣ прїміціі віне. —

Blasiu, 18. Februaru st n. 1861.

Dle R! A séra se tienú balulu romanu in folosulu fondului Ga-
zetei. Tempulu ne fú fórte nefavoritoriu; caci tocma in dilele trecu-
te topinduse neú'a si porninduse ghiat'a pre ambele Ternave a casiu-
natu esundari mari, care de o parte acoperira intregu campulu liber-
tatiei, de alta parte fecera daune nespuse bietiloru ómeni locuitori a-
prope de apa, asia catu la mai multe familii li se ruinara casele, si
in tempu de iérna fura nevolíte a'si cautá scutu la sentiulu de uma-
nitate al unoru binevoítori de aci; pre lunga aceea esundarea cu sloii
sei de ghiatia ne maturá ambele poduri preste Ternave, asia catu ni-
se intrerupsese comunicatiunea eatra Alb'a-Jul'ia, Teiusiu si Aiudu.

Deaci urmá, ca de si multi dintre connationalii nostri din afara,
ba si dintre straini, doreau cu tóta anim'a a luá parte la balulu no-
stru impreunatu cu unu scopu nobilú si publicu, totusi impiedecati
prin intreruperea comunicatiunei si desfuudarea drumurilor, nu potu-
ra veni.

Inse totusi unii barbati marinimosi de ai nostrii, petrunci de sco-
pulu acestui balu, nu lipsira in urm'a anuciului tramisu dela comisi-
unea balului a'si tramite denariulu seu la tesaurulu viitorului cultu-
rei nationale.

Dara cu atatu fú mai caldurósa imbracisiórea acestei petreceri
destinate spre unu scopu publicu, din partea nobletiei si a burgarimei
mai de frunte dintre tóte natijunile deaci, nebagandu in séma glodulu
celu mare de pre stradele nóstre. Publiculu nostru celu micu dovedi
cu acést'a ocaziune, ca elu inca nutresce in anima'si sentiulu celu no-
bilu de a contribui dupa poteri la totu, ce póte servi spre binele si
onórea unei natiuni.

Domnitiele nóstre se presentara mare parte in elegantulu costumu
nationale.

Intru adev eru unu fermecu de bucuria ne petrunse anınele, ve-
diendu, ca si sesulu nostru celu frumosu, scie pretini si imbracisiá
cu caldura totu ce e nationale, si 'si tiene de mandria precum prin
sentimente, asia si prin costumu a coresponde numelui de adev eratu
romanu. —

Petrecerea fú inspirata de o franchetia si cordialitate. Intre alte
jocuri se esecutara din partea tenerimei si jocurile nationale: „maré-
t'ia Romana si eroiculu Romanu.“

Intre pausa (pre la 12 óre in nópte) se rosti multiumita ferbinte
tutororu membriloru acestei petreceri, in numele acelu scopu mare-
t'iu, spre care fú ea destinata, aratanduse totudeodata, ca cu acést'a
ocaзиune si-a documentatu publiculu nostru unu sentiu de cele mai
nobile, unu sentiu de a ajutá la statorirea viitorului unui organu na-
tionale, la a carei radie benefacutorie se incaldiesce natiunea — lovita
de atatia viscoli — acum mai bine de done deceniuri, aducunduse in-
nainte si aceea, ca cu statorirea viitorului acelu organu e impreu-
natu si unu suveniru dulce pentru romani, adeca: eternisarea memo-
riei aceluor barbati mari, cari in tempuri grele, cá nescari eroi natio-
nali, se a consecratu pentru luminarea si prosperarea nationale, a ca-
roru umbre e detoriu fiacare romanu a le tiené in celu mai aduncu
respectu, dice nu voliesce a trage asuprași despretinitorulu epitetu:
de „ingrata posteritas.“

Deci noi cu acést'a ocaзиune ne tienemu de detoria a ne esprime
si in publicu calduros'a multiamita tutororu aceluor membrii gene-
rosi ai natiunei noastre, cari seau fiendu de fačia seau prin contri-
buirii tramise, au beuevolitu a ne sprijini aceast'a intreprindere folo-
sitoria.

Comisiunei, care a luatú asuprași conducerea si arangiarea ace-
stui balu nationale inca i rostimu tóta apretiuirea pentru zelulu seu
celu nutresce spre scopuri publice.

Balulu tienú pana catra diu'a; totu publiculu se duse la ale sale
multiumitu. Resultatulu dupa impregiurari e multiumitoriu.

Ne resteza inca dorint'ia de a mai póte improvis'a unu balu si in
foliosulu ajutorarei iubitei nóstre tenerimi, carea'studieza la academi'a
juridica in Sibiu, candu speramu, ca favorindune mai bine si tempulu,
vomu fi fortunati a ne bucurá de unu publicu cu multu mai numerosu.
Ca-ci scimu, ca conationalii nostri cunoscutori de indigentiele nóstre
cele multe si unumerate, se intereséza de totu, ce póte aduce vre-
unu folosu publicu ori intr'o parte, ori intr'alt'a. Aпоі noi avem lipsa
mai mare de catu ori si cine de aplegarea frumossi devise: „Viribus
unitis“ intru tóte ele nóstre. —

Conferințele dela Belgradu și rezultatul lor

d i n B l a s i u.

Cu multa încordare de frică și de nedăjde de toate partile așteptatele conferințe din Belgradu trecura iute, că și ori ce pe pământ! —

Acum curiozitatea omenescă e întinsă, că și o cârda pe lauta, care numai catu nu pognește, se resune odata și rezultatul celu încă ascunsu în venitoriu — reu său bunu. —

Speranța și frică e întocma și la partea, care ar' dori se fie primite și decretate legile din 1848 de basa electorale, și cu primirea lor și uniunea Transilvaniei cu Ungaria se se recunoșca de fapta legiuitorului, complinită, și pe noi românii — și fora voia noastră — se ne adune din apoi că pe o turmă de oi, care alta n'au ce face de catuse se vaiete beh, beh, beh! și se ne tréca din colo. — Și la partea carea ar' dori, că diplom'a imperatésca și biletulu din 20. Oct. 1860 contra Rechberg se remana ce este, adeca în puterea s'a, și se se duca la deplinire ținenduse autonomi'a Transilvaniei nestramutată, și facunduse o lege electorale nouă, pe bas'a egalității drepturilor și a veciniceii dreptăți, lapadanduse censulu celu mare de 8 fr. m. c. contribuțiune pe anu, fora darea capului, — care numai unu cugetu ôre carele vicleanu și nedreptu l'a scornitu, că partea cea mai mare a poporului, și anumitu pe romani de a carora numeru mai tare se temu, și asia și mai tare ar' voi dreptulu alegerei cu censulu celu mare a î-lu reduce la nula, se fia eschisă, că majoritatea voturilor totusi se remana pe lungă magiari, s'au mai bine pe lungă aristocrația și nobilimea veche, care fapta cu acea lauda a aristocrației și a nobilimei, de liberalismu, și ca ei au redicatu poporul la sene, și si-au impartitu toate libertățile și prerogativele cu elu, sta în forțe mare contrastu; și său se se primésca proiectulu de lege electorale alu conferințelor nationale romane din Sibiu, au déca — pronunțiatulu și în legile magiarilor din 1848 și si în diplom'a și biletulu din 20. Oct. 1860 dreptu egal pentru toate nationalitățile și confesiunile nu e numai o frasa gôla și unu trup mortu fora sufletu, și frații nostri magiari său mai bine aristocrația și nobilimea nu voiesce se remana de mintiuna laud'a lor cea mai susu atensă: atunci dreptulu de alegere datu nobilimei prin legea Transilvaniei din 1791 în art. 12., se se estinda preste totu poporul. —

Toate acestea după dreptate și după dat'a diploma și biletu din 20. Octombrie 1860 ale determină și a le coordina, va aternă dela profund'a întieptiune a Maiestatei Sale bunului și înduratălu nostru monarhu, care — precum tare credem și suntem convinsi, — nu se va lasă nece prein o impregiurare și nece prein unu svatu ori alu cui se fia acela, că în caus'a acést'a asia delicată, — la care așteptarea nu numai a tuturor poporaloru monarhiei austriace, dară și a Europei întregi cu ochi de Argus caută — altmîntrelea, și nu după cum este datu, și prein caventulu regescu în faci'a lumii apromisă în laudat'a diploma și biletu imperatéscau dein 20. Octombrie 1860 se decreteze.

Totudeun'a a fostu de lipsă, că cuventulu, carele regii rediamati de dreptate în egală favorea poporaloru sale l'au enunțiatu în publicele acte, se remana neclătitu. —

Inse — după parerea mea — nece odata lips'a acést'a n'a fostu mai mare, de catu este tocma acum, (și tocma acea ca și starile impregiuru ale monarhiei de acum sunt asia, de însuffla mare grigie) ca însusi Maiestatea Sa neabatenduse nece în drépt'a nece în steng'a, se-si sustiena inviolabile santieni'a, nimbulu și maiestatea cuventului seu imperatéscau, în care toate popórele tare ținendu ca „Verbum Regis est verbum Dei“, și-au pus și asiediatu tota încrederea și nedăjdea s'a. —

Pentru ca catu s'ar clatină pétra acést'a fundamentale și angulare, care sustiene legamentele întregului edificiu politicu alu monarhiei, adeca cuventulu și apromisulu regescu, în data tocma din fundamentu s'ar clatină și pedestălu tronului, care este și debús se fia încrederea cea mare și neclătită a popóreloru în cuventulu regescu. —

De acea noi oftamu dela Atotopoterniculu Dumnedieu Maiestatei Sale în timpurile și starile acestea delicate și critice, întieptiunea lui Solomonu, tari'a sufletésca și încrederea în portarea de grije alu Dumnedieu a dreptului Iobu, și brătiulu celu puternicu, a lui Traianu. —

Ci éra se ne reintornamu la conferințele din Belgradu. —

Acestea voru avé și de acea mare însemnatate în istori'a patriei, pentru ca aici diversele natiuni au avutu celu mai bunu și celu mai dintăiu privilegiu, de a-si cunoște dorerile și tendințele sale cele politice, era mai vertosu caracterulu nationale. —

Déca cineva că omu asupra omului fora prejudiciu și preconcepta opiniune, cum dice Tacitu „sine ira et studio“ a cautatu cu atentiune și cu judecata sanetósă în conferințele dela Belgradu spre filii cei bravi ai natiunei magiare, carii o representă, și a vedutu cata iubire pórtă ei contra nationalitatea și în promovarea intereselor ei, cata unire, concordia, zelu, unanimitate și constantia au desvelitu — fiindu ei în caus'a natiunei sale unulu că toti și toti că unulu — n'a potutu fi că omulu se nu pretiuésca caracterulu celu nobilu alu natiunei magiare, și în anim'a sea pretiuindulu se nu socotésca, ca cu nesce barbati și o natiune că acést'a (1) totusi mai bucuros te-ai înfrati și te-ai înprieteni. —

Si ar fi tare de doritu, déca nobil'a acést'a natiune lasandu din prea marea iubire a natiunei sale, care s'a obicinuită a orbi sanetósă judecata și a periclită binele și alu seu celu propriu, și si celu comunu alu patriei cei locuite de atatea diverse nationalități, și depöndu tota frică cea fora fundamentu de a fi asuprita can'dva de numerosii sei frați romani, carii nu caută asupra ei supremația, ci numai amicitia cu ea, s'ar învoi în dreptele postulate ale natiunei române, și s'ar încheie între natiunea romana și magiara o vecinica frătietate și amicitia. —

Portarea cea umana și cumpatatulu tactu în cuventarile reprezentătorilor magiari, facie cu reprezentății romani în conferințele belgradene, au datu semne învederate, ca de nu ar' fi o temere, care și în umbre vede draci încornurati, ei încă ar fi prea aplecati la o pace și înfratire statornică cu românii. —

Destulu ca eu în catu amu priceputu din semne și din cuvinte — déca acestea voru fi fostu, cum vreau a crede eu, oglind'a sufletului — animile acestoru doue natiuni ale magiarilor și ale romanilor tare, forțe tare s'au apropiatu un'a contra alt'a. —

(Va urmă.)

ALTU TELEGRAMU. Viena, 21. Februaru. „Wiener Z.“ de adi publica statutulu pentru organizarea senatului imperialu și ordinele pentru diete. Senatul imperialu e compus din 2 camere său case; cas'a de susu ousta din membri: din princi maioreni ai casei imperatésca, Domnii de maiorate din vitiele antice ale nobilimei, archiepiscopii și episcopii princiari. Cas'a de josu va constă din 343 membri, între cari voru fi 26 ardeleni.

Senatul imperialu e conchiamatu pe 29. Aprilie, ear' dietele, afara de diet'a Ungariei, Croatiei și a Ardealului, pe 6. Aprilie.

Ungaria se ocupa cu alegatorii pentru alegerile deputătorilor la dieta. Vomu vedé ce energia voru desvoltă românii din Ungaria la alegerile acestea, pentru care trebuie se férba sangele fiacarui romanu, care scie ce va se dica egalitatea și libertatea constitutională. — Representății cetății Pest'a au hotaritu o adresa pentru liberarea gen. honvedu Asboth și cei din Kecskemet au alesu acum de reprezentanti ai orasiului pe Kossuth, Klapka, Türr et Horvatu.

În tota Ungaria crucisédia emisari din comitatu în comitatu și conscriu pe cei ce su apti de a purtă arme în casu de rescóla său invasiune (?) și acést'a în fati'a lumii. (?)

Kossuth e în Angli'a și au tiparitu bancnote de celea din 1848/9 în pretiu de 30 milioane spre a le întrehinti pe viitoriu. Tragemu atentiunea cititorilor spre a se feri de însielatiuni. — În Pest'a insultara nesce neodichniți pe patról'a militară politiana cu siueraturi și aruncari cu pietri, însa patról'a întrehintiă foculu și unu marceriu fú ranitu în umeru. —

Croatii cerú dela Maiestate conchiamarea dietei lor cu o luna înainte de diet'a Ungariei, ca se-si reguleze referințele contra Ungaria și se le defiga; ceru și constituțiunea lor cea veche, precum și amnestia pentru ecsilati din tota provinciile și acést'a în congregati'a gen. a comitatului Zagrabiei. —

DIN CRONICA avemu numai puçinu de raportatu; în Franti'a s'au începutu conferințele pentru ocupatiunea din Siri; majoritatea puterilor se invoiesce la prelungirea ei pe 2—3 luni, însa Pórt'a nu se invoiesce. Conferința s'au amanatu pana ce se voru primi noue instructiuni respective.

În Constantinople dede earasi Rusi'a o nota la Pórtă, aratandusi nemultumirea cu cercetarile comisariului turcescu, care se tramisese se vindece plansorile cresciniloru, în care nota pretinde a se tiené o conferința a puterilor celoru mari în Constantinople. Turci'a nu se invoiesce la acést'a, dicundu: ca i se vatama vas'a, și ca pregătescu unu memorandu contra puteri în caus'a acést'a. —

(1) Esceptiuni mari și în acést'a, ca la toate alte natiuni se afla. Autorulu.